

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแสวงหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยยึดหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ศึกษาการบริหารจัดการตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 พบว่า การบริหารจัดการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล งบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ในทางปฏิบัติมีการเปลี่ยนแปลงการสรรหา จำนวนองค์คณะ พบว่ามีการมุ่งเน้นการพิจารณาวินิจฉัยคดีที่ค้างอยู่จากการขาดองค์อำนาจหน้าที่แท้จริง ทำให้การดำเนินงานชะงัก รวมถึงการบริหารจัดการโครงสร้างและระบบงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะไม่ทราบสถานะที่ชัดเจนขององค์กรในอนาคต พบว่าการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์มีความเป็นอิสระค่อนข้างน้อยเพราะสาเหตุมาจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร จึงนับว่าเป็นปัญหาหลักที่สำคัญขององค์กร สำหรับด้านวิธีการจัดการ การเงิน การสื่อสาร วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัญหาพื้นฐานทั่วไปขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และพบว่าการบริหารจัดการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบันให้ดำเนินการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ดังนั้นปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่จึงถูกขจัดไปบางส่วนและมีคณะกรรมการคอยเร่งรัดและติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่มีประสิทธิภาพ วิธีการศึกษาในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาจากภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่เป็น ข้าราชการ และลูกจ้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 80 ราย ได้รับแบบสอบถามคืน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ คือค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean)

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.3 และมีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.7 มีระดับการศึกษาจบปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.5 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีเงินเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 8,001-16,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.8 และมีระยะเวลาในการรับราชการอยู่ในช่วงระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 32

สำหรับทัศนคติของกลุ่มประชากรที่ดำเนินงานตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านวิธีการจัดการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ปัจจัยด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริหารสามารถยอมรับได้ เพราะว่าการบริหารจัดการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบันมีการดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ถูกขจัดไปบางส่วน และมีคณะกรรมการคอยเร่งรัดและติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการสรรหา คัดเลือก การบรรจุและการแต่งตั้งให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น รวมถึงการให้ความรู้ ความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงานให้ถูกต้อง เพื่อให้การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพ ไม่ควรใช้ระบบอุปถัมภ์มากเกินไป อาจจะทำให้การสรรหา คัดเลือก การบรรจุและการแต่งตั้งไม่มีความเป็นธรรม และควรทำการวิเคราะห์มูลค่าของทรัพย์สินสำหรับการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของทรัพย์สินที่มาทดแทนใหม่ อย่างไรก็ตาม ควรมีพัฒนาระบบงานให้ได้มาตรฐานและทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สมัยใหม่ ทั้งในเรื่องของการบริหารงบประมาณและการบริหารบุคคล โดยหลีกเลี่ยงความเป็นระบบราชการ รวมทั้งควรกำหนดให้มีตัวชี้วัดผลงาน ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเชื่อมโยงกับระบบจูงใจ ทั้งนี้ เพื่อผลักดันให้การทำงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานมากขึ้น